

Napoleon Bonaparte

Projektna naloga iz informatike

UVOD

Za temo Napoleona Bonaparteja sem si izbral zato, ker je zelo znana osebnost, ki je osvojila skoraj celo Evropo in naredila vtis na naš današnji čas.

Pisal bom o njegovem rojstvu, kje se je rodil in kdaj, o otroštvu, kje je odraščal, njegovi vojaški karieri, o zmagah in porazih, porokah, njegovi vlogi pri revoluciji, obnovitev republike in kot generalu, ki se ga je bala cela Evropa in njegovi taktiki genialnosti in cesarju, ki se je dal sam posvetiti.

Upam, da vam bo moj referat všeč in da se boste naučili kaj pametnega

OTROŠTVO MLADOST ZAČETNA OSVAJANJA

Napoleon Bonaparte (28. marec 1769 - 5. maj 1821) je bil francoski Vojskovodja in cesar. Rodil se je na Korziki V italijanski korziški družini. Oče je kot sodnik V francoski upravi dobil naslov grofa in omogočil mlademu Napoleonu šolanje za vojaka pod pokroviteljstvom Ludvika X¹.

V času francoske revolucije so ga kot 24 letnika povisali v brigadnega generala. Po načrtu, ki ga je izdelal Carnot, so se odločili poslati prek Rena dve armadi pod poveljstvom generalov Jourdana in Moreauja. Tretjo, slabše opremljeno armado, pa so zaupali Napoleonu Bonaparteju z nalogom, da napade Piemont in Lombardijo, ter prikrije pohod na Dunaj, hkrati pa osvoji ozemlja, za katera bi se pozneje lahko pogajali za mirovno mizo.

Medtem ko sta se morala Jourdan in Moreau po začetnih uspehih umakniti pred avstrijskim protinapadom, se je Bonapartov vojni pohod v Italijo spremenil v zmagošlavni prodor. Zmaga nad Piemontom je Franciji prinesla Nica in Savojo. Tej so sledile nove zmage nad Avstrijci, s katerimi je Bonaparte iztrgal habsburški monarhiji Lombardijo ter si zgladil pot proti Dunaju.

Leta 1796 se je poročit z Josepbine de Beauharnais², vdovo plemiča in materjo dveh otrok. Po premirju v Leobnu (18. aprila 1797) je bila z mirovno pogodbo v Campo Formidu (18. oktobra 1797) končana vojna z Avstrijo. Ta se je odpovedala Lombardiji in odstopila Franciji Belgijo in Porenje, v zameno pa je dobila večji del ozemelj nekdanje Beneške republike. Po miru v Campo Formidu se je direktorij namenil, da bo prizadel angleške interese v Sredozemlju, zato je poslal Bonaparta (tudi da bi se ga znebil) na vojni pohod v Egipt (1798-1799). Z Vojno kampanjo V Egiptu teta 1799 je skušat presekati angleško trgovsko Verigo. Posledica vojaškega pohoda v Egipt in širjenje francoskega vpliva na Italijo je bila sklenitev druge protifrankoske zveze, v katero so se vključile Velika Britanija, Avstrija, Rusija, Osmansko cesarstvo in Neapeljsko kraljestvo (1799).

¹ Njegov brat je bil Filip in sta se nekaj časa potegovala za krono.

² Napoleonova prva žena s katero ni mel nič otrok.

Med to drugo
so Francozi sprva

koalicijsko vojno leta 1799
doživelji vrsto hudih

porazov. Nasprotniki so jih pregnali iz Nemčije in Italije, ogrozili so jih celo na njihovem lastnem ozemlju. Novica o francoskih neuspehih je presenetila

Bonaparta na Vzhodu in ga spodbudila, da je zapustil vojsko in se z nekaj možmi vrnil v domovino. Francijo so medtem hromile gospodarske težave, pritisk sovražnih sil je bil čedalje hujši in direktorij je bil smrtni boj. Tako je med člani direktorija, predvsem na Sieyesovo pobudo, dozorel načrt za novi državni udar, ki naj bi spremenil ustavo iz leta 1795 v avtoritaren režim, kot si je to že lelo meščanstvo. Menili so, da lahko ta podvig uspešno izvede samo Bonaparte, ki je užival nesporno zaupanje in ki si je pridobil ugled na bojnem polju.

Tako je 18. brumaira (9. novembra 1799) general v spremstvu svojih častnikov stopil v skupščinsko dvorano ter prisilil poslance, da so glasovali za odpravo direktorija in namesto njega postavili vlado, ki so jo sestavljeni trije konzuli (Bonaparte, Sieves in Dacos). Nova vlada je leta VIII (14 decembra 1799) sprejela ustavo, s katero je povsem odpravila volitve in tako zakonsko okrepila moč izvršne oblasti. Francoske zmage nad silami druge koalicije v naslednjem letu so pripomogle k utrditvi konzulske vlade. Leta 1800 je Napoleon obnovil ofenzivo proti Avstriji in njenim zaveznicam v Italiji ter zmagal pri Marengu v Italiji (14. junija). Z mirovno pogodbo, sklenjeno v Lunevillu (9. februarja 1801), se je Francija znova razširila čez svoje meje, saj je dobila med drugim Belgijo, območja na levem bregu Rena in Piemont, ter prisilila Avstrijo, da je priznala sestranske republike.

OSVAJANJA

Leta 1800 je Napoleon Bonaparte postal prvi konzul Francije, ki sojo še vedno ogrožale sovražne države. Njegova nova ustava je potrdila konservativno politiko direktorija in osredotočila oblast v njegovih rokah. Nato je poskušal z hitrimi ukrepi zagotoviti mir v Evropi.

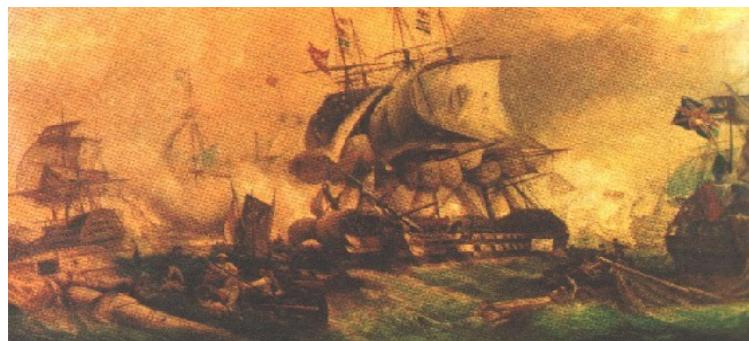
Nepričakovano je prekoračil Alpe in z zmago v bitki pri Marengu 14. junija 1800 omagal avstrijsko oblast v Italiji, nato pa s pogodbo v Lunevillu sklenil z Avstrijo mir. Rusija je pod Francozom naklonjenim carjem Pavlom (1754-1801) prav tako ustavila sovražnosti proti Napoleonu in se decembra pridružila Prusiji, Danski in Švedski v Zvezo oborožene nevtralnosti, za katero so dali pobudo Francozi. Ta naj bi oslabila edinega še preostalega francoskega sovražnika, Anglijo, in sicer tako, da bi blokirala njeno trgovino z Evropo. **Vojna in mir**

Ceprav so Pavla kmalu umorili in mu je sledil Angležem naklonjeni Aleksander (1777-1825), je Anglija marca 1802 sklenila s Francijo mir z amienško pogodbo v kateri je privolila, da ji vrne vse čezmorske posesti razen Cejlona in Trinidadata, Napoleon pa se je bil pripravljen umakniti iz Nizozemske in Neaplja. Toda Napoleon je kmalu zbudil britanske sume s tem, ko je skušal odkriti nove kolonije, ko se ni hotel umakniti iz Nizozemske in s tem, ko je razširil francosko oblast v Nemčiji. Ko so Angleži spoznali, da bo francoski trg le naprej zaprt za njihovo blago in da Napoleon podpira Antwerpen kot trgovinskega tekmeča, se niso hoteli umakniti z Malte in maja 1803 je znova izbruhnila vojna.

V letih sorazmernega miru med letoma 1800 in 1803 se je Napoleon lotil notranje obnove Francije, ta njegov dosežek seje še najdalj časa obdržal. Leta 1800 je ustanovil francosko banko in centraliziral pobiranje davkov. Z gospodarsko politiko je poskušal uskladiti

gospodarski liberalizem v trgovini znotraj države in z vazalnimi državami ter protekcionizem v blagovni menjavi z Anglijo in nevtralnimi državami. S posebnimi denarnimi podporami je podpiral razvoj industrije, še naprej pa so bila prepovedana delavska združenja, razen tistih, ki so bila namenjena vzajemni pomoči. Uvedel je številna javna dela ter preoblikoval zdravstvo in državno izobraževanje. Največji uspeh konzulske vlade pa je bil državljanski zakonik (sprejet 21. marca 1804), ki je uzakonil in utrdil načela revolucije: osebno svobodo v okviru zakonov, pravno enakost, ločitev države in Cerkve, svobodo vere in popolno priznavanje zasebne lastnine, kar je ustrezalo. S papežem je sklenil konkordat in razširil svojo oblast — katoliška cerkev seje v zameno za državno podporo odrekla zahtevi po nacionaliziranem cerkvenem imetju. Bonaparte je leta 1802 postal dosmrtni prvi konzul s pravico do imenovanja naslednika.

V vnovični vojni se je Britanija izkazala kot Napoleonov najtrdovratnejši in najnevarnejši nasprotnik. Sprva jo je skušal ugnati z invazijo, vendar je kraljevska mornarica več kot dve leti blokirala francoske in španske obale in je nato pod poveljstvom admirala Horatia Nelsona v bitki pri Trafalgarju 21. oktobra 1805 povsem uničila francosko in špansko mornarico.

NAPOLENOVA POZNEJŠA OSVAJANJA

Še pred tem polomom svojega invazijskega načrta je moral Napoleon, ki seje leta 1804 razglasil za cesarja znova zbrati veliko "armado, da seje lahko uprl grožnji Avstrije in Rusije, ki sta se zdaj povezali tretji koaliciji z Britanijo. Napoleon je 20. oktobra 1805 v hitrem pohodu strl avstrijsko vojsko pri Ulmu, zavzel Dunaj in 26. decembra premagal Ruse pri Slavkovu (Austerlitz) .

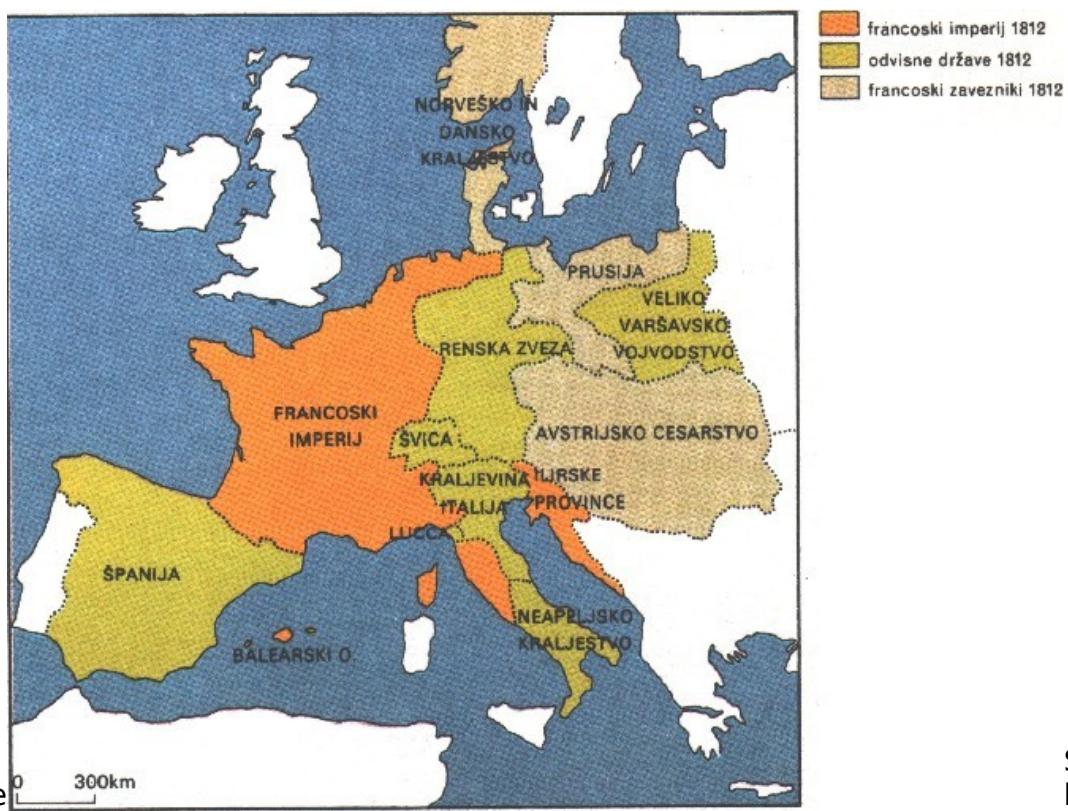

V Napoleonovi zmagi pri Slavkovu (Austerlitzu) in v prejšnjih vojnih pohodih so se pokazale vse oblike vojaške hitrosti in odločnosti, zaradi katerih sodi Napoleon med največje vojskovodje na svetu. V pospešenem pohodu svoje Velike armade od Rokavskega preliva do Donave, je najprej pri Ulmu uničil avstrijsko vojsko, nato pa potiskal ruske čete nazaj, dokler niso dosegle ruske glavnine pri Slavkovu. V bitki je s kombinacijo uničujočega zapornega topovskega ognja in množičnimi pehotnimi napadi pometel Ruse z višinskih postojank, ki so imele odločilen pomen, in jih nato pognal v brezglav umik.

Bratislavskim (požunskim) mirom, sklenjenim z Avstrijo, je dobil popolno oblast nad Italijo in je združil večino Nemčije zunaj Prusije v rensko zvezo. Prusija se je čutila dolžno poseči vmes, a je oktobra 1806 doživela poraz pri Jeni in Auerstadtu. Napoleon je zasedel Berlin in junija 1807 premagal Ruse pri Friedlandu. V Tilzitu se je sestal s carjem in ga pregovoril, da je sklenil zavezništvo s Francijo proti Britaniji, ki je tako spet ostala edini Napoleonov nasprotnik.

(Napoleon je zdaj skušal gospodarsko ugnati Britanijo tako, da ji je s silo preprečil trgovanje z vso celinsko Evropo. Kljub moči, ki jo je dosegel s svojimi zmagami, so Britanci vedno znova našli kako možnost, da so vtihotapili svoje blago, in Napoleon je moral še bolj širiti svojo »celinsko zaporo«. Zaradi navzočnosti vojske in gospodarskih težav, ki so se iz tega rodile, pa je bila Napoleonova vlada pri podjarmljenih narodih čedalje manj priljubljena.

Leta 1808 je Napoleon prisilil Karla IV. Španskega (1784-1819) in njegovega sina Ferdinand, da sta se odrekla prestolu v prid Napoleonovemu bratu Jožefu. V pohodu v Španijo je Napoleon izgubil več kot 50000 mož in takrat svoj prvi poraz na kopnem. Leta 1810 je aneksijo Nizozemske in nemške obale še bolj stisnil celinsko zaporo. Evropa je zašla v gospodarsko krizo in ruski car je decembra 1810 prekinil zavezniški dogovor s Francijo.

Evropa je bila leta 1812 ali pod neposredno Napoleonovo vladavino, pod vladavino članov njegove družine ali pa je bila z njim v zavezništvu. Spočetka se je lahko Napoleon v Evropi opiral na zelo razširjeno podporo revolucionarnih idealov za strmoglavljenje starega reda. Pri utrjevanju svoje oblasti je izrabil težnje sosednjih narodov po svobodi in v Italiji ter Nemčiji organiziral mnogo majhnih

držav v odvisne republike. Med drugim je ustanovil rentske zvezo, ki je pomenila konec Svetega rimskega cesarstva³.

UMIK IZ MOSKVE

Junija 1812 je brez poprejšnje formalne vojne napovedi prestopil rusko mejo z vojsko, ki je štela več kot 800 000 mož⁴in začel prodirati proti Moskvi. Šele v začetku septembra mu je uspelo premagati Ruse pri Borodinu, toda vojska ruskega generala Kutuzova se je še naprej umikala. Francozi so 14. septembra vkorakali v Moskvo, kjer je cesar zaman pričakoval carjeve pooblaščence. Zaradi logističnih težav in bližajoče se zime, pa tudi zato, ker nasprotniku nikakor ni mogel zadati odločilnega udarca, se je Napoleon odločil za umik, ta pa se je končal s katastrofo. Pomanjkanje, mraz, lakota in kozaški napadi so zdesetkali francosko vojsko. Po vrnitvi v poljska oporišča je moral Napoleon zapustiti ostanke svoje vojske in se naglo vrniti v Pariz.

V Evropi se je znova razplamtela vojna in šesta zveza (Velika Britanija, Rusija, Švedska, Prusija in Avstrija) je v bitki narodov pri Leipzigu (oktobra 1813) Napoleona uničujoče porazila. Francoska vojska se je bila prisiljena umakniti na drugo stran Rena in ves Napoleonov sistem se je sesul. Angleži so zasedli Španijo do Pirenejev, Avstrijci so napadli Italijansko kraljestvo, Nizozemska in Nemčija sta postali neodvisni. Koalicijske sile so 31. marca 1814 vkorakale v Pariz in znova vzpostavile burbonsko monarhijo. Napoleon je odstopil in izgnali so ga na otok Elbo. S pariškim mirom (30. maja 1814) je Francija ohranila meje iz leta 1792 ter izgubila samo nekaj kolonij. Marca 1815 je Napoleon zbežal z Elbe in se vrnil v Francijo, kjer so bile razmere zaradi nezaposlenosti, socialnih napetosti in težav z vojnimi veterani zelo napete. Med »stodnevno vladavino« je razglasil liberalno ustavo in poskušal izkoristiti nasprotja, ki so izbruhnila na Dunaju med udeleženkami kongresa.

Napoleona je pri Waterlooju (18. junija 1815) blizu Bruslja naposled premagala britanska in pruska vojska pod poveljstvom vojvode Wellingtona in maršala Blucherja. Zavezništvo med največjimi evropskimi silami in osvojenimi državami je že prej prisililo Napoleona k odstopu. Ko pa so Burbone, ki so se vrnili na prestol, zasluženo zasovražili skoraj vsi Francozi in ko so se

³ Združenje nemških in še nekaterih drugih držav

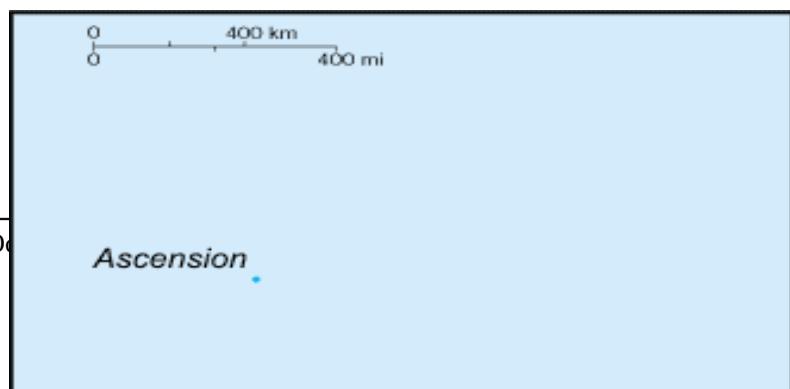
⁴ Do takrat največja zbrana armada.

zavezniki na Dunaju prepirali med seboj, se je vrnil v Francijo in ob podpori ljudstva vkorakal v Pariz. Vendar je taktika nenadnega udara, ki jo je izvajala Velika armada pri Waterlooju, naletela na enakovrednega nasprotnika — britanska pehota je zadržala napade, dokler ji niso priskočili na pomoč Prusi.

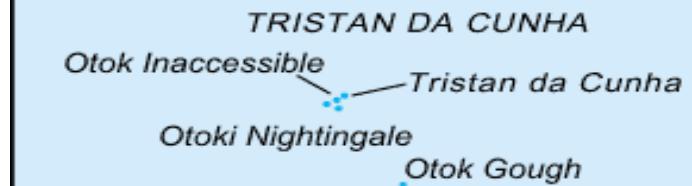
NAPOLEONOV KONEC

Bonaparte se je predal Angležem in ti so ga izgnali na osamljen južno atlantski otok Sv. Heleno⁵. Sveta Helena je otok sredi Atlantika. Od zahodne Afriške obale je oddaljen 1900 km leta 1502 ga je odkril portugalski pomorščak Joao da Nova na svoji poti iz Indije. Je del Združenega kraljestva meri 121 km na njem pa približno živi 7400 ljudi. Med šestletnim bivanjem je Napoleona je stražilo garnizija angleških 5000 vojakov in še ladjevje. Napoleon je 5. maja 1821 umrl.

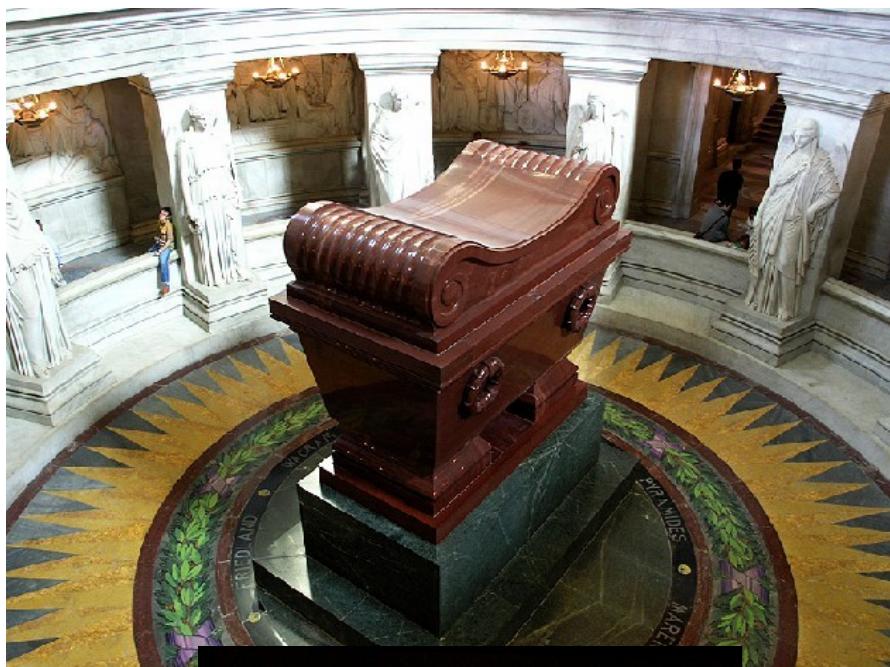

⁵ Otok v Atlanskem Oceani

Južni Atlantski ocean

Pokopali so ga na Sv. Heleni, kjer so ga v prihodnjih letih prenestili njegove posmrtnne ostanke v Pariz v grobico. Zapomnili si ga bomo kot največjega človeka, ki je bi takoj za Julijem Cezarjem in kot človeka, ki je bil oče francoskega naroda.

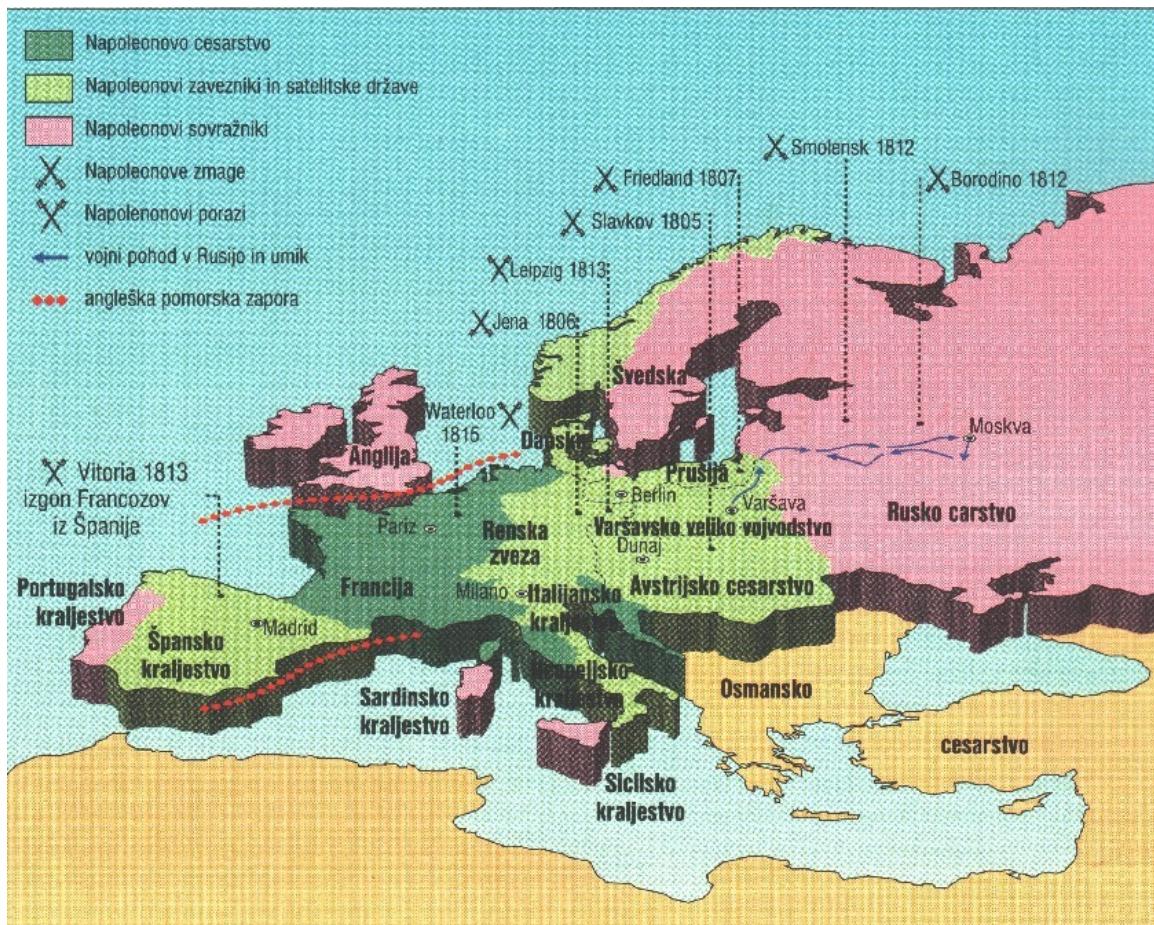

ZANIMIVOSTI

Slika, ki prikazuje Napoleonove poraze in zmage

Grb

Napoleonove dinastije

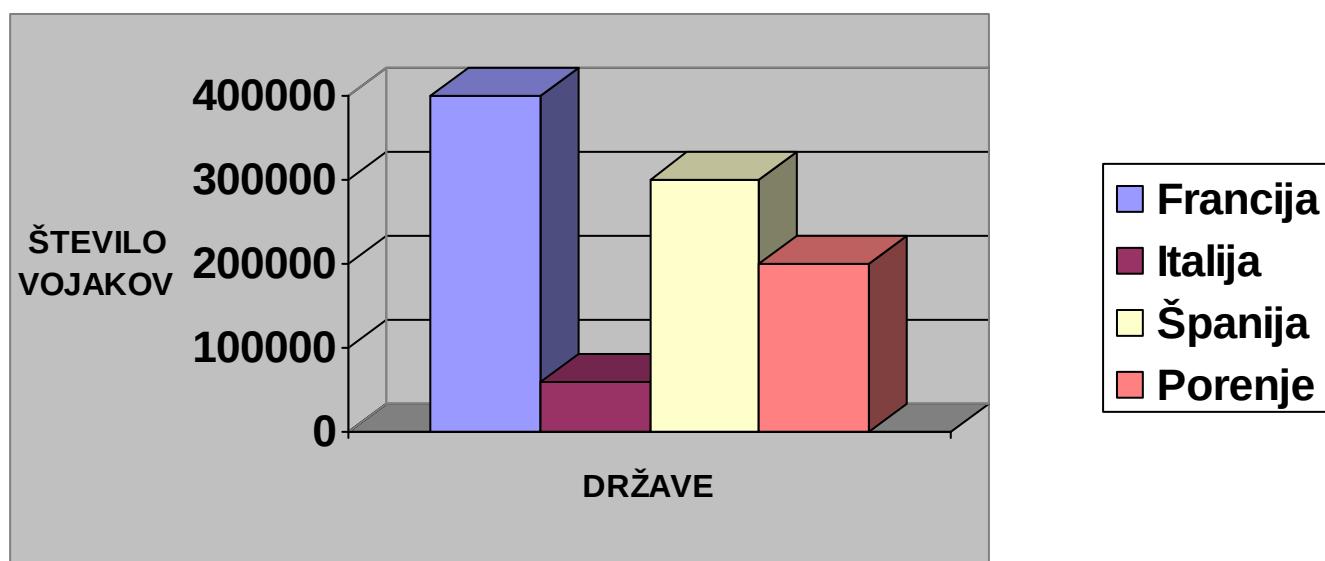

PORAZDELITEV FRANCOSKE VOJSKE

Države	Št vojakov
Francija	400000
Italija	60000
Španija	300000
Porenje	200000
SKUPAJ	960000

POSTAVITEV FRANCOSKE VOJSKE V DRŽAVAH SKUPAJ Z RAZERVISTI

STVARNO KAZALO

A	ladjevje.....
Aleksander.....liberalizem.
Alpe.....Ludvika X.....
Avstrijci.....M.....
B	Marengu.....
banko.....Moreau.....
CN.....
Campo Formidu.....Napoleon Bonaparte.....
DP.....
Dunaj.....Neapeljsko kraljestvo.....
EPariz.....
Egipt.....Porenje.....
Elbo.....S.....
JSlavkovu.....
javna dela.....Sv. Heleno.....
Josepbine.....U.....
Jourdan.....Ulmu.....
KW.....
Karla IV.....Waterlooju.....
konzul.....Z.....
Korziki.....zime.....
L	

KAZALO VSEBINE

<i>UVOD</i>	1
<i>OTROŠTVO MLADOST ZAČETNA OSVAJANJA</i>	2
<i>OSVAJANJA</i>	3
<i>NAPOLENOVA POZNEJŠA OSVAJANJA</i>	4
<i>UMIK IZ MOSKVE</i>	6
<i>NAPOLEONOV KONEC</i>	7
<i>ZANIMIVOSTI</i>	9
<i>PORAZDELITEV FRANCOSKE VOJSKE</i>	10

VIRI

Knjiga : ABSOLUTIZEM NAPOLENOVA DOBA

Knjiga : DOBA PREVRATOV

Internet : http://en.wikipedia.org/wiki/Napoleon_I_of_France

Internet : http://sl.wikipedia.org/wiki/Napoleon_Bonaparte

Internet : <http://www2.arnes.si/~omislinjamb/spletne/matic/Napoleon-zivljenjepis.htm>